

Studentparlamentet ved Universitetet i Bergens høringssvar på NSO sitt forslag til Velferdspolitisk plattform 2026.

Studentparlamentet ved Universitetet i Bergen takker for muligheten til å komme med innspill til velferdspolitisk plattform. Vi støtter i hovedsak plattformens mål om å sikre like muligheter til høyere utdanning og et helhetlig velferdstilbud for studenter.

Samtidig mener vi at plattformen på flere områder preges av manglende prioriteringer, detaljnivå og en gjennomgående forståelse av studenter som særlig sårbare, snarere enn voksne og ansvarlige aktører. Dette svekker etter vårt syn både plattformens politiske gjennomslagskraft og dens forankring i studentdemokratisk praksis. Vi ønsker også å løfte frem enkelte prinsipielle og praktiske utfordringer, særlig knyttet til økonomisk realisme, sentralisering og detaljnivå.

Høringssvaret er delt inn i samme kapitteinndeling som den foreslåtte plattformen følger. Det er skrevet en kort innledning til hvert kapittel, før våre forslag kommer i en tabell. Det skilles mellom strykningsforslag som er deler vi mener skal fjernes, endringsforslag som er deler vi mener burde endres på og tilleggsforslag hvor vi kommer egne tillegg til NSO sine forslag. Ved noen tilfeller er det hele underkapitlet som er foreslått strøket, dette kan man se ved at den opprinnelige teksten introduseres med underkapitlet sitt nummer. Generelt for hele plattformen trengs det en grundig språklig gjennomgang, språket er ofte for svakt og/eller utydelig.

1. Innledning

Savner redegjørelse for plattformen og dens funksjon, samt redegjør for hovedpunktene i plattformen. Vi savner også en tydelig definisjon på hva **studentvelferd** er. Linjenr 6 - 8 er et godt utgangspunkt for å definere dette.

Linjenr	Forslagstype	Opprinnelig tekst	Ny tekst
18 - 19	Strykning	Dette må derfor undersøkes ved jevne mellomrom, minst hvert femte år. Undersøkelsene skal finansieres statlig, og studentene, ved NSO, skal involveres.	

2. Ansvar og styring

SP-UiB støtter tydeliggjøringen av studenters rett til medbestemmelse i saker som angår studentvelferd, likevel fremstår det som inkonsekvent hvem som har ansvar for studentvelferden. Det er heller ikke tydelig hvem som har det faktiske ansvaret i de ulike sektorene. Savner at velferdstingene blir nevnt som medbestemmelsesorgan. Disse er ikke nevnt gjennom hele plattformen. Selv om det er flere institusjoner som ikke har velferdsting, bør de likevel anerkjennes som en vital del av demokratiske prosesser og påvirkningskraft innenfor velferdspolitikken. Kapittelet står også i spenning med senere forslag om økt sentralisering av samskipnadsstrukturen. SP-UiB mener at dette svekker det lokale handlingsrommet og står i kontrast til kapittelets egen vektlegging av nærhet mellom beslutning og berørt studentmasse. Årsaken til at man ønsker stryking av at samskipnadene må følge offentlighetslovens innsynspraksis er at man er bekymret for at dette vil minske skipnadenes fortrinn når det kommer til oppkjøp av boliger og tomter, i konkurranse med det private markedet. Den samme problematikken gjelder for stryking av det neste punktet.

Linjenr	Forslagstype	Opprinnelig tekst	Ny tekst
52 - 53	Strykning	og studentskipnadene må følge offentlighetslovens innsynspraksis.	
53 - 55	Strykning	I tillegg skal det øverste studentorganet, som skal påvirke den respektive studentsamskipnaden, få innsyn i lukkede saker som omhandler drift.	

3. Studentøkonomi

Kapittelet adresserer reelle utfordringer knyttet til studenters levekostnader og forutsigbarhet. Vi støtter koblingen til grunnbeløpet i folketrygden og at studiestøtten skal ligge på 1,5G. Vi vil også tydelig støtte forslaget om at renten i studielånet skal følge styringsrenten i Norges Bank. Likevel vil vi poengtere at dersom i ekstreme tilfeller f.eks. koronapandemien hvor styringsrenten settes på 0, kan fratrekk være problematisk. Dette er noe vi ønsker at skal bli sett på videre.

Kapittelet fremstår særlig preget av manglende prioriteringer. Samtidig foreslås høy basisstøtte, høy stipendandel, omfattende rentefritak og lånsletting. Vi mener at dette samlet gir et lite realistisk politisk bilde, og bidrar til å fremstille studenter som økonomisk umyndige. Vi stusser også over at flere av tiltakene som foreslås vil bidra til en mindre trygg og forutsigbar økonomi for studentene. Eksempler på dette vil være forslaget om et fleksibelt system for utbetaling av lånekassen. Dette er et punkt vi mener i størst grad vil gagne studentene med høy formue og kapital som da kan ta ut hele beløpet i lånekassen for så å investere dette videre. Som tidligere nevnt skal lånekassen være et virkemiddel for sosial utjevning. Dette tiltaket kan motstride det prinsippet.

Dersom utdanning skal være en del av dannelsesprosessen til studenter bør vilkårene i lånekassen til en viss grad speile vilkårene i en hvilken som helst annen bank. Med noen selvfølgelige lettelser. Forslagene som kommer frem i plattformen mener vi kan bidra til å svekke dannelsesprosessen, men også umyndiggjøre studentenes økonomiske teft.

Kapittelet gir ikke rom for prioriteringer, og mange av punktene er svært kostnadskrevende. Savner en innsikt i hvor disse midlene skal komme fra. Det burde være et tydeligere skille mellom kortsiktige og langsiktige mål.

Underkapittel 3.3 er foreslått strøket med bakgrunn i at dette står skrevet (med litt annen ordlyd) i Internasjonal plattform. Savner også rammene som skal være rundt flere av tiltakene, med eksempel i linjenr 151 - 155.

Underkapittel 3.7 Annet, gjør forskjell på studenter og andre i samfunnet ved å gi en annen frikortsgrense, dette mener vi er veldig problematisk og lite hensiktsmessig. Denne problematikken fortsetter på linje 167 - 170 med forslag om skattefordeler på boliger en leier. Dette er skattegevinster som kan skjevfordeles raskt basert på markedsresponsen.

Linjenr	Forslagstype	Opprinnelig tekst	Ny tekst
72	Endring	90 studiepoeng	60 studiepoeng
80	Strykning	jevnt?	
80	Tillegg	måneder.	måneder, med større utbetaling ved per semesterstart.
81 - 83	Strykning	For å kunne tilpasse inntekten etter eget behov, skal Lånekassen ha fleksibelt system for utbetaling. Hvor den enkelte student selv skal kunne beslutte antall måneder og andel av støtten som	

		utbetales hver måned.	
84	Strykning	Minst	
85 - 86	Strykning	Ytterligere 20 prosent av støtten, som er gitt de årene studenten har tatt den aktuelle graden, beholdes som stipend.	
95	Tillegg	tilstrekkelig.	tilstrekkelig. Internasjonale studenter som studerer i Norge skal få de samme velferdsgodene som norske studenter.
96 - 98	Endring	Studenter med barn og studenter som, på grunn av nedsatt funksjonsevne, ikke kan jobbe ved siden av studiene, skal ha rett på studiestøtte på totalt 2,5 G. Ekstra støtte til studenter med barn skal ikke behøvsprøves mot partners inntekt eller formue.	Studenter med barn skal ha rett på studiestøtte på totalt 2,5 G. Ekstra støtte til studenter med barn skal ikke behøvsprøves mot partners inntekt eller formue. Studenter med nedsatt funksjonsevne skal ha rett på studiestøtte på totalt 2 G.
104	Strykning	etter endt utdanning	
107 - 108	Tillegg	fra Lånekassen	fra Lånekassen for å kompensere for tapt arbeidsinntekt under praksis.
120 - 126	Strykning	3.3 Støtte til utdanning i utlandet Studenter som velger å ta utdanning i utlandet er en ressurs for Norge, og derfor skal norske utvekslingsstudenter og helgradsstudenter i utlandet få skolepenger dekket av lånekassen på lik linje med studenter i Norge. Det skal finnes støtteordninger for inntil to språklige tilretteleggingssemestre i utlandet før gradsstudier. Det skal ikke ha betydning om du har språkopplæringen i et annet land enn selve studiet, så lenge det er det samme språket som benyttes.	
132	Strykning	Det skal ikke legges til renters rente på basislånet.	
136	Strykning	basisrenten (med et fratrekk på [1 / 0,75] poeng).	
149	Endring	Studielånet skal være ferdig nedbetalt innen en fyller 70 år	Studielånet skal være ferdig nedbetalt innen 20 år

156	Strykning	Inntektsgrensen skal settes basert på inntekt og størrelsen på husholdningen.	
158 - 159	Endring	Studenters begrensede økonomi gjør det vanskelig å ta del i viktige arenaer for dannelse og fysisk aktivitet.	Studenters begrensede økonomi kan gjøre det vanskelig å ta del i viktige arenaer for kultur og fysisk aktivitet.
165 - 166	Strykning	3.7 Annet Studenter skal ha en frikortgrense på 1 G.	
167 - 170	Strykning	De fleste studenter leier boligen de bor i og oppnår dermed ingen av skattefordelene boligeierne nyter godt av. Dette innebærer en kraftig skjevfordeling av velferd i favør boligeiere, og særlig eierne av de mest verdifulle boligene. For å utjevne de skattemessige forskjellene mellom eie og leie, skal det gis skattefradrag på husleie.	

4. Bolig

SP-UiB er svært positive til at bolig løftes som en sentral del av studentvelferden. Tiltak for å styrke leiekakers rettigheter er positivt, særlig i pressområder som Bergen.

Ved flere anledninger stilles det krav som er lov per i dag, forslaget om en egen meldetjeneste for boligmangler (linje 178–180) er et eksempel på unødvendig detaljstyring. Studentenes rettigheter er allerede ivaretatt gjennom Husleietvistutvalget. I stedet for å skape parallelle systemer som særbehandler studenter, bør vi fokusere på å styrke studentenes rettskompetanse som profesjonelle aktører i leiemarkedet.

Det fremstår også utydelig hvem det er som skal ta ansvar for gjennomføring av forslagene som fremmes, med eksempel i 188-189. Vi syntes det er rart å jobbe for en utfasing av private/userløse aktører. I Bergen er det som regel de profesjonelle aktørene som får mest kritikk for sitt virke. Derfor vil det være naturlig for oss å støtte mer opp under private aktører, men sikre at de driver etter lovverket.

Årsaken til at vi ønsker stykning av en tredje boligsektor er fordi vi er bekymret for at disse heller kommer til å ende opp som sosialboliger, istedenfor studentboliger. Eller en kombinasjon av de to. Samtidig kan dette fase ut samskipnadens byggmuligheter og fortrinnsrett på studentboliger. I Bergen har Sammen fortrinnsrett på tomter UiB selger. Dette kan mistes hvis det kommer en aktør som har "samme formål" som samskipnadene, men som har mer kapital.

Kapittel 4.2.2 foreslås strøket for å unngå begrepsforvirring. Innholdet er allerede ivaretatt gjennom generelle mål om økonomisk og sosial bærekraft, og overskriften 'Utforming og standard' gir her feilaktige assosiasjoner til tekniske bygningskrav.

Det burde tas en korrekturlesing når det kommer til hvordan man skriver studentskipnad og studentamskipnad. Det veksles mellom -en og -ene for studentsamskipnad, noe som er litt uheldig (særlig med tanke på forslaget som kommer i kap. 7).

Linjenr	Forslagstype	Opprinnelig tekst	Ny tekst
192 - 194	Strykning	Studenter skal ikke måtte være avhengig av andre for å kunne betale depositum. Det skal derfor være et øvre tak på depositumssummen tilsvarende to månedsleier og eksistere alternativer som er tilsvarende eller mer gunstig for leietaker.	
197 - 200	Strykning	Lånekassen bør tilby en depositumsordning som gjør det mulig for førstegangsstudenter å låne beløpet som kreves til depositum ved leie av bolig, opptil et halvt år før studiestart. Rentene på lånet skal ikke løpe mens studenten er under utdanning.	
202 - 205	Strykning	Samfunnet må legge til rette for at det eksisterer flere leieboliger enn det som er nødvendig for å dekke etterspørselen slik at useriøse aktører blir valgt bort. I tillegg er det behov for å legge til rette	

		for flere langsiktige, seriøse og profesjonelle aktører på det private leiemarkedet.	
211 - 214	Strykning	4.1.4 Tredje boligsektor Det skal etableres en tredje boligsektor for utleie, der ideelle aktører får statlig tilskudd for å bygge rimelige leieboliger. Disse aktørene skal ikke ha andre enn å tilby rimelige utleieboliger.	
215 - 218	Strykning	4.1.5 Studenter skal ikke ha dårligere utsikter til å eie en egen bolig i fremtiden enn andre unge voksne. Studielån skal ikke være en ulempe når man skal inn i boligmarkedet og derfor skal det ikke regnes med når samlet gjeldsbyrde beregnes.	
228 - 230	Strykning	Dersom samskipnaden ikke utnytter alle tilskuddene, skal de resterende midlene gis til studentboligstiftelser og ikke-kommersielle aktører.	
243 - 247	Styrkning	4.2.2 Alle studentboliger skal ha mål om en lav husleie som er tilpasset studentenes pressede økonomi. Studentsamskipnaden skal sørge for at den totale boligmassen gjenspeiler behovet i studentmassen og er økonomisk, sosialt og miljømessig bærekraftig.	
253	Styrkning	over lengre tid	
256 - 257	Strykning	Dersom det går over fem år med over 50% tomgang, skal samskipnadene kunne selge boligene.	

5. Studenthelse

God studenthelse er utrolig viktig for gjennomføringsgraden av utdanning. Vi ønsker gjerne en klarere definisjon av hva studenthelse er, samt hva og hvordan det påvirkes.

Studentmiljø skrives om i både kap 5 og kap 6, dette kunne kanskje blitt samlet. Det kunne også med fordel vært skrevet mer om studenters psykiske helse.

Strykningsforslaget på linjenr 269 - 271 tar utgangspunkt i at man ikke forstår hva funksjonen for dette er. Avsnittet på linjenr 272 - 275 synes vi står seg best til innledningen av kapittelet.

Videre lurer vi på om punktet for gratis vaksiner gjelder for alle typer vaksiner, og om det skal gjelde for alle studenter? Vi ønsker en prioritering av praksisstudenter, med vaksiner som kan være nødvendige i deres praksishverdag. F.eks. influensavaksine for lektorstudenter, og til utvekslingsstudenter som skal på reise.

Vi ønsker strykning av punkt om teststasjoner fordi det i stor grad tilrettelegger for bruk av rusmidler på Campus.

I Bergen har vi ingen aldersgrense på bruk av helsestasjonen så lenge man er student. Dette mener vi bør være praksis nasjonalt.

Linjenr	Forslagstype	Opprinnelig tekst	Ny tekst
269	Endring	være digitalt tilgjengelig	være både fysisk og digitalt tilgjengelig
269 - 271	Strykning	Utdanningsinstitusjonene, studentsamskipnadene og det offentlige skal samkjøre sine studieveilednings-, samtale- og rådgivningstjenester.	
280 - 281	Endring	gratis kvinnelige sanitærprodukter	gratis sanitærprodukter
282 - 283	Strykning	Det skal også være egne teststasjoner for testing av rusmidler på campus, slik at studenter forsikrer seg om at de inntar trygge rusmidler.	
284	Strykning	gratis vaksiner	
285	Tillegg		Studenter i praksis skal få tilbud om gratis vaksiner.
289 - 290	Strykning	og kunne få fastlege på studiestedet uten å miste sin fastlege på hjemstedet.	
295 - 296	Strykning	Studenter som flytter for å studere, skal ha rett til å få tilbake sin gamle fastlege om de flytter tilbake innen 5 år, uavhengig av om de melder flytting.	
298	Strykning	frem til og med året de fyller 30 år.	

6. Studentliv

Definisjonen av studentkultur her fremstår for oss som merkelig, og egentlig feil. Studentkultur handler om mye mer enn kun kulturtilbud rettet mot studenter, og her burde det gjøres en kraftig omformulering når dette skrives på nytt. Også definisjonen av studentidrett skurrer for oss, og vi tenker dette er to definisjoner som er såpass viktige og sentrale i studentlivet at det er viktig at de stemmer.

Per oss bekjent er det ingen idrettslag i Bergen eller i andre studiebyer som er tilknyttet studentsamskipnaden, så for oss er linjenr 332 - 333 vanskelig å forstå.

Linjenr	Forslagstype	Opprinnelig tekst	Ny tekst
301 - 303	Strykning	Høyere utdanning er en helhetlig dannelsesreise der fellesskap, utforskning og personlig vekst er like viktige som akademiske prestasjoner. Og der læring skjer både i og utenfor de formelle rammene, særlig der studenter fra ulike studier møtes.	
316 - 321	Strykning	6.1 Studentkultur Studentkultur er kulturtilbud rettet mot, eller drevet frivillig av studenter. Tilgang på kulturtilbud er et felles ansvar som deles av studentene og det offentlige. Kulturtilbudene skal være av kvalitet, være lett tilgjengelige og ha en studentvennlig pris. Det skal også være enkelt å selv kunne opprette kulturtilbud for studenter gjennom regionens ulike foreninger og møteplasser.	
323 - 324	Endring	Studentidrett defineres som den frivillig organiserte idretten i studentidrettslagene ved studiestedene. Idrett og fysisk aktivitet fremmer god psykisk og fysisk helse og er med på å legge til rette for en god studietid, herunder å skape sosiale og inkluderende møteplasser.	Studentidrett er organisert idrettsaktivitet for og av studenter. Det fungerer som et bindeledd for studenter utenom studier, og bidrar til sosialt samvær og god fysisk helse.
329 - 330	Strykning	Studentidrettslagene skal ha fortrinnsrett i idrettsanlegg som er finansiert og eid av studentsamskipnad og/eller utdanningsinstitusjon.	
330 - 332	Tillegg	når studentidrettslagene har	når studentidrettslagene ikke har
332 - 333	Strykning	Studentidrettslagene tilknyttet samskipnaden skal høres i opprettelsen av nye treningstilbud fra samskipnaden.	
359	Endring	alle deler av studentfrivilligheten	studentdemokratiet
362	Endring	hele studentmiljøet	studentdemokratiet
374	Endring	til barnehager	til studentbarnehager

389 - 390	Strykning	Studentene skal påvirke tilbudet og prisen.	
394	Endring	Kantinetilbud	Cafètilbud

7. Studentsamskipnader

Dette kapittelet har noen elementer som er gode, særlig poengene om at studentvelferd skal være tilgjengelig og ha et bredt tilbud for å dekke studentenes behov.

Likevel blir kapittelet svekket av underkapittel 7.2. SP-UiB er for et så sterkt samarbeid mellom studentsamskipnadene som mulig, men mener at en samlet studentskipnad er feil vei å gå. Forankring i lokalt demokrati er et av våre viktigste prinsipper. Vårt velferdsting og samarbeid med samskipnaden fungerer utrolig godt. Derfor vil en nasjonal samskipnad og "nedleggelse" av velferdstingene slik de står i dag, svekke lokal studentpåvirkning på Vestlandet. Styring av semesteravgiften må også bli tatt lokalt ettersom det er lokale forhold som i høyest grad spiller inn her. På UiB ønsker vi å holde avgiften så lav som mulig. Et resultat av dette er at UiB har en del lavere semesteravgift enn andre sammenlignbare universiteter i Norge.

Strykningen av KPI-justering av semesteravgiften tar bakgrunn i at det skal settes ned en arbeidsgruppe av NSO for å utrede muligheten for dette, og da fremstår det prematurt å inkludere det i VPP nå.

Linjenr	Forslagstype	Opprinnelig tekst	Ny tekst
413 - 429	Strykning	7.2 Studentskipnadene må jobbe aktivt for å samordne flere av tilbudene sine. Det skal være et mål på sikt å få én nasjonal studentsamskipnad. Studentskipnaden i Norge (SiN) skal sørge for mer samordning på tvers av landet og sikre velferdstilbudet til studentene der de er. Studentsamskipnaden i Norge skal være delt inn i regionsavdelinger med medfølgende regionsråd. Regionsrådene skal bestå av en representant fra hvert medlemslag i regionen. Regionsrådet skal innstille på fordeling av semesteravgiften på vegne av studentene i regionen. Regionsrådet møtes en gang i semesteret for å innstille på fordeling av semesteravgiften for påfølgende semester. I regionsrådet skal regionsdirektør i samskipnaden være sekretær. Studentenes innspill skal være avgjørende for beslutningen om lokal fordeling av semesteravgift. Semesteravgiften skal innstilles av landsmøtet i Norsk studentorganisasjon og vedtas av styret i SiN. Styret i SiN skal bestå av både studentrepresentanter, eksterne representanter, og representanter fra utdanningsinstitusjonene. Leder av Norsk studentorganisasjon skal være styreleder.	

		Øverste direktør skal ansettes på åremål av styret.	
439 - 440	Strykning	Det skal være mulig å KPI-justere semesteravgiften der studentene er enige i det.	